

Bildande av Näsbergs naturreservat i Mora kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Dalarnas län beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Reservatets slutliga gränser märks ut i fält.

För att tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6, och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se *Föreskrifter*).

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Länsstyrelsen fastställer härmed skötselplanen, bilaga 3, med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. Naturvårdsförvaltare ska vara Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Om naturreservatet

Namn	Näsberg
Kommun	Mora
Län	Dalarna
NVR id	2050063
Natura 2000-beteckning	Ingår ej i nätverket
Lägesbeskrivning	Naturreservatet ligger 19 km norr om Mora tätort, i Våmhus socken
Huvudsaklig karaktär	Äldre barrnatturskog samt brandpräglad tallskog
Förvaltare	Länsstyrelsen i Dalarnas län
Fastigheter	Björkvassla 59:1>2 (del av) (Privat) Björkvassla 66:2 (Statlig) Björkvassla 67:1>1 (del av) (Privat) Björkvassla 68:1>1 (del av) (Privat) Björkvassla 69:1>2 (del av) (Privat) Bäck 102:1>2 (del av) (Privat)
Rättigheter	Sockensamfällt fiske
Areal (ha)	Total areal: 204,2 Landareal: 203,0 Produktiv skogsmark: 189,8

Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets barrnatturskogar, som delvis är brandpräglade, och andra ingående naturmiljöer samt områdets orörda karaktär med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och bevarandet av naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska tillgodoses genom att

- barrnatturskogen och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna i huvudsak utvecklas fritt
- delar av skogsmarken som är präglade av brand brinner i lämpliga intervall
- mekaniska åtgärder genomförs i skogsbestånd i form av reducering och ringbarkning av gran, där så behövs för att gynna tall- och lövvärden och för att skapa viktiga substrat i de fall naturvårdsbränning inte kan genomföras av tekniska skäl eller inom rimlig tid.
- med punktinsatser friställa och gynna naturvärdesträd där det är lämpligt och där det finns ett behov
- åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

Skäl för beslut

Huvuddelen av området äger den naturliga skogens artsammansättning och ekologiska funktion. Området är variationsrikt både vad gäller trädens trädslagsblandning, åldersfördelning och dimensioner. Det finns ställvis mycket död ved i olika dimensioner och nedbrytningsstadier.

Näsberg består av en äldre talldominerad barrnaturskog som delvis är brandpräglad. I de fuktigare delarna dominerar gran. I reservatet finns även inslag av lövträd. Våtmarkerna är föga påverkade av människan och bidrar till intrycket av orördhet i området, liksom de vackra orörda tjärnarna.

Skyddsvärda arter kopplade till tallskogar är bland annat talticka kolflarnlav och vedskivlav. Det finns även skyddsvärda arter kopplade till lång kontinuitet av gran i delar av reservatet, bland annat gränsticka, knärot och rynkskinn.

Sammantaget ger detta goda förutsättningar för stor artrikedom både bland växter och djur.

För att områdets naturvärden ska bevaras måste det undantas från skogsbruk. Områdets naturvärden är också i behov av skötsel genom naturvårdsbränning och/eller med mekaniska åtgärder för att tallskogens brandpräglade kvalitéer ska behållas och utvecklas.

Föreskrifter

För att säkerställa syftet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter ska gälla. Föreskrifterna gäller utöver vad som gäller enligt lag eller annan författning.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägaren och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. anordna upplag, gräva, schakta, dika, dämna eller på något sätt skada mark eller vatten,
2. avverka skog och utföra skogsvårdande åtgärd samt att upparbeta och ta bort dött träd eller vindfälle, med följande undantag:
 - a. befintliga sikt- och skjutgator får underhållsröjas,
 - b. enstaka grenar och sly får röjas för att kunna se rågångsmarkeringar,
 - c. snöskoterleder och vandringsleder får underhållsröjas. Befintliga leder finns markerade på föreskriftskarta,

3. gödsla, kalka, återföra aska i gödningssyfte, använda bekämpningsmedel eller på annat sätt kemiskt påverka området miljö eller organismer,
4. anlägga mark- eller luftledning, uppföra ny byggnad, mast, vindkraftverk eller annan anläggning, med följande undantag:
 - a. enklare konstruktion av naturmaterial får uppföras vid jaktpass,
5. plantera in, så eller sätta ut växter, djur eller andra organismer,
6. framföra motordrivet fordon i terrängen på barmark, med följande undantag:
 - a. uttransport av fälld älg, björn, hjort eller vildsvin är tillåtet med fordon som inte ger skador på mark eller vegetation,
 - b. för tjänstemän i sjukvårds-, polis- eller räddningsärenden. Insatsen ska omgående anmälas till Länsstyrelsen.

Med Länsstyrelsens tillstånd är det tillåtet att:

7. utföra restaurering i Myckelbäcken.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om markägare och annan sakägars skyldighet att tåla visst intrång

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet:

1. utmärkning av naturreservatet, uppsättning av informationstavlor, anläggning av parkeringsplats, utmärkning och underhåll av led samt anordningar och andra anläggningar för friluftslivets behov,
2. ny led, som binder samman befintliga lederna Hustjärnen – Järntjärnen samt Hustjärnen – Askmyren, får anläggas efter samråd med markägare,
3. skötsel och restaurering genom naturvårdsbränning och/eller genom att på mekanisk väg tillskapa död ved, luckor, grova och gamla träd, kådimpregnerade träd samt reducering av gran i område utmärkt på föreskriftskarta,
4. friställning av naturvärdesträd i hela naturreservatet,
5. borttagande av gran som förberedande åtgärd inför naturvårdsbränning inom område som framgår av föreskriftskartan,
6. borttagande av invasiva arter eller för området främmande arter,
7. undersökningar för uppföljning av skötselplanen och naturreservatets syfte.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken

C-föreskrifterna gäller även markägare och innehavare av särskild rätt då de inte nyttjar sin rätt att bruka marken.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. skada växande eller döda – stående eller omkullfallna – träd, stubbar och buskar, med följande undantag:
 - a. mindre, löst liggande grenar och kvistar får samlas in i syfte att göra upp eld,
 - b. Våmhus korgmakarförening får undersöka fiberriktning i tallved genom bleckning i hela naturreservatet. Föreningen får också efter godkännande av markägare och förvaltare fälla två träd vartannat år i 30 år. Det fällda trädet ska transporteras ut med metoder som inte skadar reservatets naturvärden,
2. framföra motordrivet fordon i terrängen, gäller både barmark och snötäckt mark, med följande undantag:
 - a. skoter får framföras på i föreskriftskartan markerade skoterleder då marken är snötäckt,
 - b. körning i samband med transport av sjuk person till läkare eller sjukvårdsanstalt eller i andra jämförliga trängande fall är tillåtet.

Slutligen är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

3. gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar eller samla in djur (t.ex. insekter).

Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § ska gälla omedelbart även om de överklagas. De träder i kraft vid datum som framgår i länets författningssamling, ett dokument som trycks i anslutning till det att beslutet är fattat.

Generella undantag från föreskrifter

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de insatser som behövs för naturreservatets vård och skötsel, och som framgår av föreskrifterna under B. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för uppföljning av bevarandemål och åtgärder, eller vid tillsyn.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för generellt underhåll av de vägar som syns på beslutskartan. Med generellt underhåll avses åtgärder i enlighet med beskrivningen i *Instruktion av generellt vägunderhåll*, bilaga 4.

Förtydliganden av föreskrifter

I föreskrift A6 regleras terrängkörning. Angående undantaget från föreskriften som handlar om uttransport av vilt ska begreppet ”skador” inte tolkas lika strikt som ”märken”. Terrängkörning får aldrig medföra att hydrologiska förhållanden eller vattenkvalitet förändras.

I föreskrift B3 förpliktigas markägare och innehavare av särskild rätt att tåla skötselåtgärder i form av naturvårdsbränning. I begreppet innefattas förberedande åtgärder såsom borttagande av mindre granar eller

gränssäkrande åtgärder, t.ex. anläggande av mineraljordssträngar eller borttagande av vissa träd som utgör en säkerhetsrisk längs gränsen. Gränsen för området där bränning kan företas är inte exakt, utan kan behöva justeras något i samband med planeringen av en naturvårdsbränning.

I föreskrift C1 förbjuds allmänheten att skada träd, med undantag bland annat för bleckning (se C1 punkt b). Bleckning innebär att barken skrapas bort med yxa eller liknande verktyg för att blottlägga veden. Träden som får fällas ska uppfylla korgmakarnas kvalitetskrav och samtidigt inte ha höga naturvärdeskvalitéer. Förvaltaren har det slutgiltiga avgörandet om fällning av trädet kan accepteras. Den som fäller trädet ska inneha adekvat utbildning, kunskap, skydd och utrustning som uppfyller gällande regler för motorsågsarbete. Markägarmedgivandet att få fälla ett träd innebär inte att markägaren har ett arbetsmiljöansvar.

I föreskrift C3 förbjuds allmänheten att utan Länsstyrelsens tillstånd gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar, samt att samla in djur. Matsvamp och bär får plockas i naturreservatet.

Dispens

Länsstyrelsen får enligt 7 kap. 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade föreskrifter.

Beskrivning av området

Natur- och friluftsvärden

Stora delar av reservatsområdet är opåverkat av modernt skogsbruk. Näsbergs fäbod ligger direkt söder om reservatet. Fäbodkulturen har troligen haft påverkan på skogarna genom skogsbete och husbehovsvirke sedan mitten av 1600-talet. Inom reservatet finns ett par kolbottenlämningar. Skogskolningen krävde mycket virke och denna epok har med stor sannolikhet haft en påverkan på skogarna kring Näsberg runt slutet av 1800-talet och början av 1900-talet. Sedan dess har påverkan varit mindre vilket lett till att området behållit, och utvecklat, karaktär av naturskog.

Näsbergs naturreservat karakteriseras av talldominerad barrnaturskog där huvuddelen av bestånden utgörs av träd i åldern 150 – 165 år. Skogen är i stora delar olikåldrig och flerskiktad. Det finns även grova överståndare av tall som är äldre än 180 år. Skogen är delvis brandpräglad med spår efter ett flertal bränder i form av silverstubbar med brandljud. I fuktigare delar dominerar gran. I reservatet finns även inslag av lövträd, bland annat björk, asp, sälg och rönn. Tillgång på död ved i olika nedbrytningsfaser är bitvis

riklig, framför allt i form av lågor. Död ved utgör livsmiljö för ett flertal rödlistade och naturvårdsintressanta arter.

Området är kuperat med en variationsrik naturmiljö med berg, våtmarker, sumpskog, tjärnar och en bäck. Den rika variationen på livsmiljöer bär också med sig en mängd olika skyddsvärda och hotade arter. Skyddsvärda arter kopplade till tallskogar är bland annat talticka, kolflarnlav och vedskivlav. I delar av reservatet finns även skyddsvärda arter kopplade till långvarig kontinuitet av gran, bland annat gränsticka, knärot och rynkskinn.

Delar av området är utpekade som riksintresse för rörligt friluftsliv. Jakt, fiske och skoteråkning sker i området. Det finns ett flertal stigar och motionsleder. Reservatets närhet till Näsbergs fäbod och Siljansleden skapar goda möjligheter för ett rikt friluftsliv med potential att utvecklas.

Planeringsbakgrund

I Näsbergs direkta närhet ligger Siljansområdet. Siljansområdet utgör riksintresse för friluftsliv enligt miljöbalken (MB) 3 kap 6§. Näsberg ligger nära Siljan och reservatets östra del ligger inom riksintresse för det rörliga friluftslivet enligt miljöbalken (MB) 4 kap 1–2§§. En mindre del av reservatet, i sydväst, ligger inom 'Våmåsen' som utgör riksintresse för naturvården enligt MB 3 kap 6§.

Reservatet berör ett lågflygningsområde med påverkansområde som är av betydelse för totalförsvaret och som enligt 3 kap. 9 § första stycket MB så långt som möjligt ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan motverka totalförsvarets intressen. Länsstyrelsen bedömer att bildandet av reservatet är en åtgärd som inte påtagligt motverkar totalförsvarets intressen, eftersom skogsmark kommer att fortsätta utgöra områdets karaktär och inga byggnationer tillåts eller planeras inom förvaltningen av området.

I kommunens översiktsplan (laga kraft 2006-07-19, aktualitetsförklarades år 2017) är området klassat som 'Skogsmark norr om Våmhus' (skogsområde som huvudsakligen bör nyttjas för virkesproduktion). I översiktsplanen anges att skogsbruk i området bör bedrivas med hänsyn till de naturvärden som finns.

Näsbergs naturreservat omfattas inte av några områdesbestämmelser eller någon detaljplan. Den pågående markanvändningen är skogsbruk.

Två biotopskydd (ravinskogar) finns i närheten av Näsbergs naturreservat. Ett av biotopskydden ligger direkt intill den sydvästra delen av naturreservatet och har beteckning SK 398–2005. Det andra biotopskyddet ligger 500 meter sydväst om naturreservatet och har beteckningen SK 255–2005.

Inom naturreservatet finns inga utpekade kulturlämningar med särskilda skydd. Vid tidpunkten för bildandet av naturreservatet finns tre noterade kolbottenlämningar som bedöms vara yngre än år 1850 och därigenom klassificeras de som *övrig kulturhistorisk lämning*. Övriga kulturhistoriska lämningar har inte samma lagskydd som fornlämningar men ska visas hänsyn och aktsamhet.

Ärendets handläggning

Delar av områdets naturvärden har varit kända sedan en lång tid. Skogsstyrelsen inventerade delar av området redan år 1994 och sedan dess har fler områden med höga naturvärden upptäckts. Privata markägare i området inkom med ansökan till Länsstyrelsen i Dalarna om att bilda naturreservat under år 2015. Under år 2018 påbörjades värdering och förhandling om intrångsersättning för markägare. Majoriteten av affärerna för de ingående fastigheterna slutfördes under år 2020. Delar av den sista återstående fastigheten överfördes till naturvärden och Naturvårdsverket från Allmänna Arvsfonden under senare delen av år 2023. Ny fastighetsbildning beslutad av Lantmäteriet (LM) senare delen av år 2024.

En mindre gränsavvikelse upptäcktes senare delen av november år 2023 mellan planerad naturreservatsgräns och intrångsersatt yta. Beslut om godkännande av överenskommelse om intrångsersättning undertecknades i juli år 2024.

Förslag till beslut och skötselplan remitterades sakägare, myndigheter och intressenter i början på maj år 2024. Länsstyrelsen fick in fem yttranden, läs mer om dem nedan. Hur länsstyrelsen hanterade dessa framgår under rubriken Motivering – Länsstyrelsens bedömning.

Mora Våmhus fiskevårdsområdesförening är positiva till bildande av naturreservatet men framför att föreningen planerar för att utföra vissa åtgärder för att återställa mindre biflöden till Böån/Våmån och undrar om åtgärdsarbeten kommer att påverkas av reservatsbildandet. De planerade åtgärderna finns beskrivna i föreningens fiskevårdsplan. Föreningen meddelar att åtgärderna är manuella och inte kräver maskininsatser.

Svenska Jägareförbundet Dalarna (SJF) är positiva till att det enligt förslaget till föreskrift fortsatt går att bedriva jakt inom reservatet och att det är möjligt att transportera ut fällt vilt. SJF framför även i sitt yttrande att det inte borde vara inskränkningar i möjligheten att åtla. SJF menar att lägga ut åtel inte riskerar att påverka naturreservatets värden, då naturvärden främst

är knutna till trädskiktet. SJF menar också att när det gäller åtling i samband med björnjakt är formerna för detta reglerad genom annan lagstiftning.

Skogsstyrelsen (SKS) ser positivt på att naturvärden och rekreationsvärden i det aktuella området skyddas långsiktigt och tillstyrker naturreservatets förslag till bildande.

Sveriges Geologiska Undersökningar (SGU) avstår yttrande, men hänvisar till en generell bilaga med önskemål om att det tydligt framgår av reservatsföreskrifterna att viss typ av verksamhet, när den utförs av statlig myndighet med uppgift att undersöka landets geologiska beskaffenhet, ska tillåtas. Vidare anges att det gäller kartering av berggrund (viss provtagning och stenknackning), geokemisk provtagning (ca 2 prover per kvadratkilometer) och/eller geofysiska mark- eller flygmätningar” samt att dessa metoder ger obefintlig eller försumbar skada på mark och omgivning.

Mora kommun har inga invändningar avseende förslaget till ett bildande av Näsbergs naturreservat.

Motivering

Ett mark- eller vattenområde får av Länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa, eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat, se 7 kap. 4 § miljöbalken.

Länsstyrelsens bedömning

Det föreslagna området har höga naturvärden. Den talldominerade barrnaturskogen utgörs främst av gamla träd med inslag av lövträd. Området hyser strukturer som utgör livsmiljöer för ett flertal rödlistade och skyddsvärda arter, knutna till tall och gran. Områdets naturvärden är sådana att de kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov tillgodoses bäst genom bildande av naturreservat. Beslutet följer de riktlinjer som gäller för Länsstyrelsens prioritering av områdesskydd.

För att skydda och sköta området natur- och friluftsvärden fattar Länsstyrelsen beslut om föreskrifter och fastställer en skötselplan. Föreskrifterna behövs för att naturreservatet ska uppnå sitt syfte att bevara området naturvärden för framtiden. För de gällande föreskrifterna finns ett antal undantag som främst syftar till att tillgodose jaktintresset eller allmänna

intressen som räddningsinsatser och friluftsliv. Länsstyrelsen bedömer att dessa undantag inte kommer påverka områdets naturvärden i en sådan omfattning att syftet med naturreservatet åsidosätts.

I området bedömer Länsstyrelsen att det finns naturvärden kopplade till tall men även till gran och löv. Stora delar av området har någon gång påverkats av brand, men i delar har granvärdena kommit långt. Granvärden och lövvärden bedöms dock, vid tidpunkten för bildandet av naturreservatet, inte vara lika höga som tallvärdena.

I de delar av naturreservatet där granvärdena överstiger tallvärdena bedömer länsstyrelsen att skötseln av barrnatskogen i huvudsak utvecklas fritt. Vissa brandpräglade delar sköts med naturvårdsbränning och/eller med mekaniska åtgärder. Lövrika och yngre skogsbestånd sköts också med mekaniska åtgärder. I hela naturreservatet är det möjligt att utföra punktinsatser för att friställa eller gynna naturvärdesträd, där det är lämpligt och där det finns ett behov.

Mekaniska åtgärder i tallskog har valts framför brand som skötselmetod i skötselområde 3 med anledning av att bränning bedöms som ej genomförbart inom barrskogsområden nära Näsbergs fäbod. I detta område är inte naturvårdsbränning en prioriterad skötselmetod inom lövrika områden.

Länsstyrelsen bedömer att inskränkningarna i enskilda rätt att använda mark eller vatten inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Ett permanent skydd av Näsberg medför ett bidrag till uppfyllandet av miljömålen *Levande skogar*, *Ett rikt växt- och djurliv*, *Myllrande våtmarker* samt *Levande sjöar och vattendrag*.

Länsstyrelsen bedömer att bildandet av Näsbergs naturreservat är förenligt med riksintresset för friluftsliv, det rörliga friluftslivet samt för naturvården. Reservatet berör ett lågflygningsområde med påverkansområde som är av betydelse för totalförsvaret. Länsstyrelsen bedömer att bildandet av reservatet är en åtgärd som inte påtagligt motverkar totalförsvarets intressen, eftersom skogsmark kommer att fortsätta utgöra områdets karaktär och inga byggnationer tillåts eller planeras inom förvaltningen av området. Riksintressena och område av betydelse beskrivs under avsnittet *Beskrivning av området – Planeringsbakgrund*.

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna för mark och vattenområden enligt 3 kap. miljöbalken samt den kommunala översiktsplanen.

Länsstyrelsen bedömer att man med små medel kan värna om den lokala hantverkstraditionen i området utan att nämnvärt påverka naturvärdena. Våmhus korgmakarförening får söka efter lämplig tallved inom reservatet genom bleckning. Bleckning av tall kan rent av vara positivt för naturvärdena. Länsstyrelsen har även möjliggjort för föreningen att de inom särskilda ramar får fälla ett mycket sparsamt antal träd för korgtillverkning. Träden ska uppfylla korgmakarnas kvalitetskrav och samtidigt inte ha höga naturvärdeskvalitéer.

Nedan följer synpunkter som inkommit under remisstiden och länsstyrelsens bemötanden av dessa.

Mora-Våmhus fiskevårdsområdesförening inkom med en fråga om deras planerade och eventuella åtgärdsarbeten enligt fiskevårdsplan kommer att påverkas av reservatsbildandet. Som Länsstyrelsen har tolkat fiskevårdsplanen är följande verksamheter aktuella inom naturreservatet: inventering och restaurering i form av eliminering av hinder. Det finns inget i reservatsföreskrift som förbjuder inventering. Notera att gällande inventeringar kan det krävas tillstånd enligt annan lagstiftning.

I naturreservatet krävs dispens för att få gräva. För att få dispens krävs att särskilda skäl föreligger. Innebörden av föreskrift A7 är att restaureringsåtgärder i Myckelbäcken istället för dispens ska kunna utföras med Länsstyrelsens tillstånd. Länsstyrelsen ser i grunden positivt på att restaureringar i vattendrag utförs.

SJF framförde synpunkter om att det inte borde vara inskränkningar i rätten att åtla då det inte riskerar att påverka naturreservatets naturvärden som främst är knutna till trädskiktet. Länsstyrelsen tillmötesgår SJF:s önskemål om att tillåta åtling inom naturreservatet. Länsstyrelsen bedömer att det inte äventyrar syftet med reservatet.

Länsstyrelsen bedömer, med stöd av Naturvårdsverket, att vi inte kan tillmötesgå SGU:s önskemål om att viss undersökningsverksamhet ska tillåtas. Länsstyrelsen delar SGU:s uppfattning om att det finns undersökningar som kan genomföras utan att bryta mot naturreservatsföreskrifterna eller påverka syftet med naturreservatet. Länsstyrelsen menar att mer fördjupade undersökningar kan innebära en påverkan på mark, vegetation och arter. Länsstyrelsen anser det inte lämpligt med generella undantag från föreskrifterna när åtgärdernas typ och omfattning inte är kända i förväg. Med stöd av 7 kap. 7 och 26 §§ miljöbalken kan dispens medges från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och är förenligt med föreskriftens syfte.

Länsstyrelsen har bemött inkomna yttranden och synpunkter och finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25§ i miljöbalken att det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om ett naturreservat i området, att besluta om föreskrifter för att skydda området samt att fastställa en skötselplan. Länsstyrelsen bedömer att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Länsstyrelsen bedömer att de inskränkningar som sker i allmänhetens rätt att färdas och vistas i området är av sådan ringa omfattning att någon konsekvensutredning enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning inte behövs.

Genom bildandet av naturreservatet gör Länsstyrelsen bedömningen att ett antal ekosystemtjänster påverkas. Skyddandet av Näsbergs naturreservat från skogsbruk och andra åtgärder säkerställer bevarandet av den biologiska mångfalden i området, vilket är en grundförutsättning för ekosystemens långsiktiga kapacitet att leverera ekosystemtjänster. Utöver detta ökas exempelvis möjligheterna för området att utgöra ett mål för friluftsliv och turism; att påverka det lokala mikroklimatet gynnsamt; samt att reglera vattenflöden och rena vatten. Naturreservatets bildande har också negativa följder för några ekosystemtjänster, t.ex. möjligheten för området att leverera virke och andra råmaterial.

Av ovan redovisade skäl anser Länsstyrelsen att Näsberg ska avsättas som naturreservat.

Upplysningar

Vissa verksamheter och åtgärder omfattas av dispens eller tillståndskrav med stöd av föreskrifter som fattas i detta beslut enligt 7 kap. 5, 6, och 30 §§ miljöbalken. Länsstyrelsen vill påminna om att vissa verksamheter och åtgärder m.m. utöver aktuella föreskrifter *även* kan omfattas av andra bestämmelser i miljöbalken eller i annan lagstiftning.

Bestämmelserna i skogsvårdslagen och Skogsstyrelsens föreskrifter om bekämpning av skadeinsekter och tillvaratagande av skadad skog gäller ej inom naturreservatet. Det innebär t.ex. att eventuella vindfällan och stormskadad skog ska lämnas orörda. Uppkommer insektsskador på skog i anslutning till naturreservatet som en följd av att åtgärder för insektsbekämpning inte vidtagits inom naturreservatet ska frågan om ersättning bedömas enligt skadeståndsrättsliga regler.

Vid exempelvis spontant uppkommen skogsbrand har markägaren ansvar för bevakning i den utsträckning som har beslutats av räddningsledaren efter avslutad räddningsinsats. Se 3 kap. 9 § lagen om skydd mot olyckor (2003:778).

Kungörelse

Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken ska kungöras i länets författningssamling. Beslutet delges sakägarna enligt sändlista med delgivningskvitto.

Överklagan

Beslutet kan överklagas till Regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet, se bilaga 5.

De som medverkat i beslutet

Detta beslut har fattats av landshövding Helena Höij. I den slutliga handläggningen deltog även jurist Sarah Bauer, enhetschef Jemt Anna Eriksson och naturvårdshandläggare Caroline Seger, den sistnämnda föredragande.

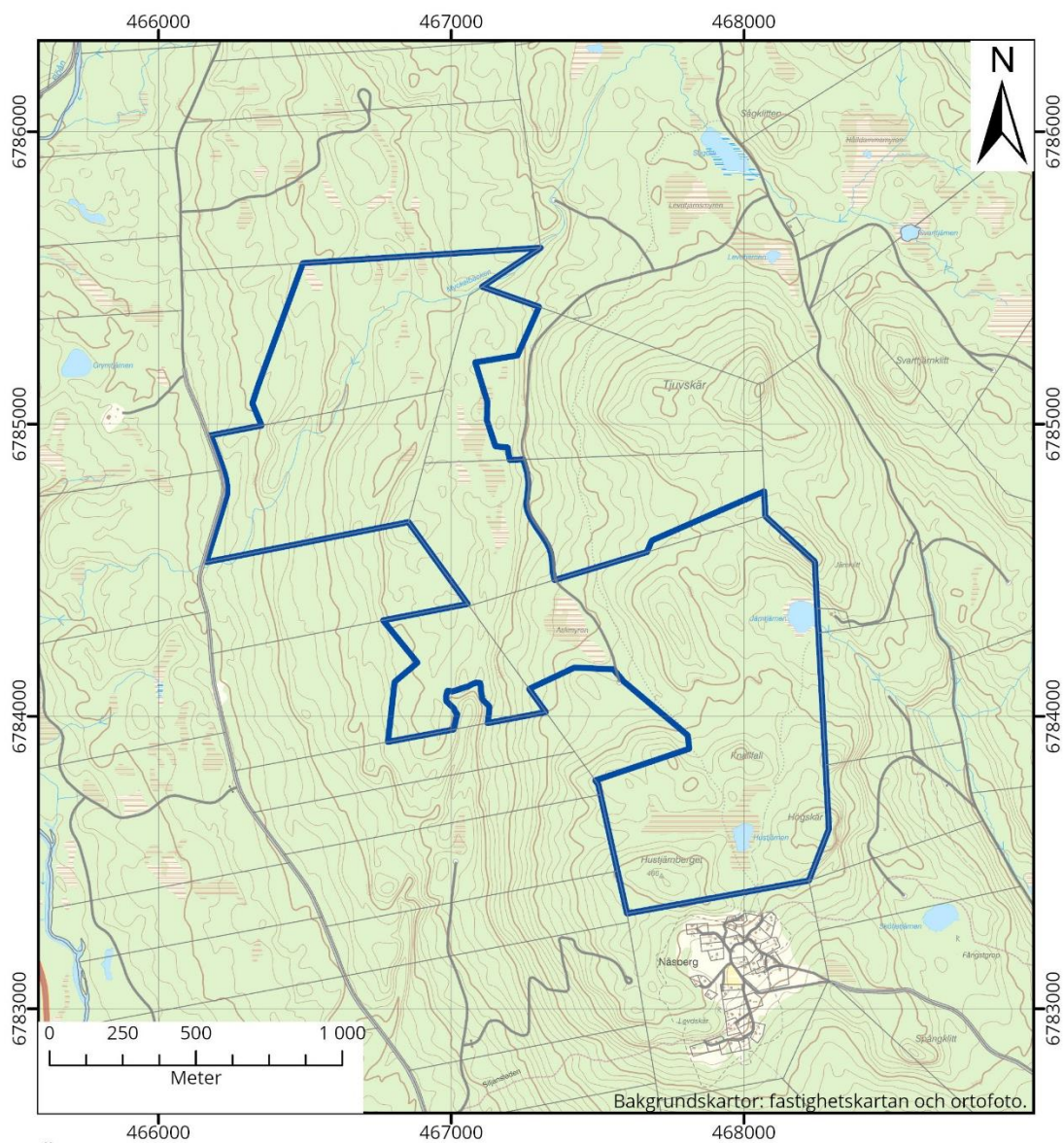
Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Bilagor

Bilaga 1	Beslutskarta
Bilaga 2	Föreskriftskarta
Bilaga 3	Skötselplan
Bilaga 4	Instruktion av generellt vägunderhåll
Bilaga 5	Överklagningsinformation

Beslutskarta med översiktskarta för Näsbergs naturreservat

Översiktskarta

Teckenförklaring

- Utsträckning av beslutskarta
- Naturreservat gräns
- Fastighet gräns

Skötselplan för Näsbergs naturreservat

Foto: K. Persdotter.

Innehåll

Skötselplan för Näsbergs naturreservat	1
Beskrivningsdel	3
Beskrivning av området.....	3
Topografi och geovetenskap	3
Biologi	7
Kulturhistoria	14
Jakt, fiske och övrigt friluftsliv	18
Infrastruktur	18
Källförteckning	18
Plandel.....	20
Syfte med naturreservatet.....	20
Prioritering mellan bevarandevärden	20
Skötselområden med bevarandemål och åtgärder.....	20
Skötselområde 1: Äldre skog med i huvudsak fri utveckling	21
Skötselområde 2: Brandpräglad skog med skötsel.....	21
Skötselområde 3: Yngre skogar med skötsel.....	23
Skötselområde 4: Friluftsliv och anläggningar	24
Jakt och fiske	26
Dokumentation och uppföljning.....	26
Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder.....	27
Bilagor	28

Beskrivningsdel

Beskrivning av området

Administrativa data	
Namn	Näsberg
Kommun	Mora
Naturgeografisk region	Vågig bergkullterräng
NVR id	2050063
Natura 2000-beteckning	Ingår ej i nätverket
Rättigheter	Sockensamfällt fiske
Bebyggelser och anläggningar	-
Förvaltare	Länsstyrelsen i Dalarnas län

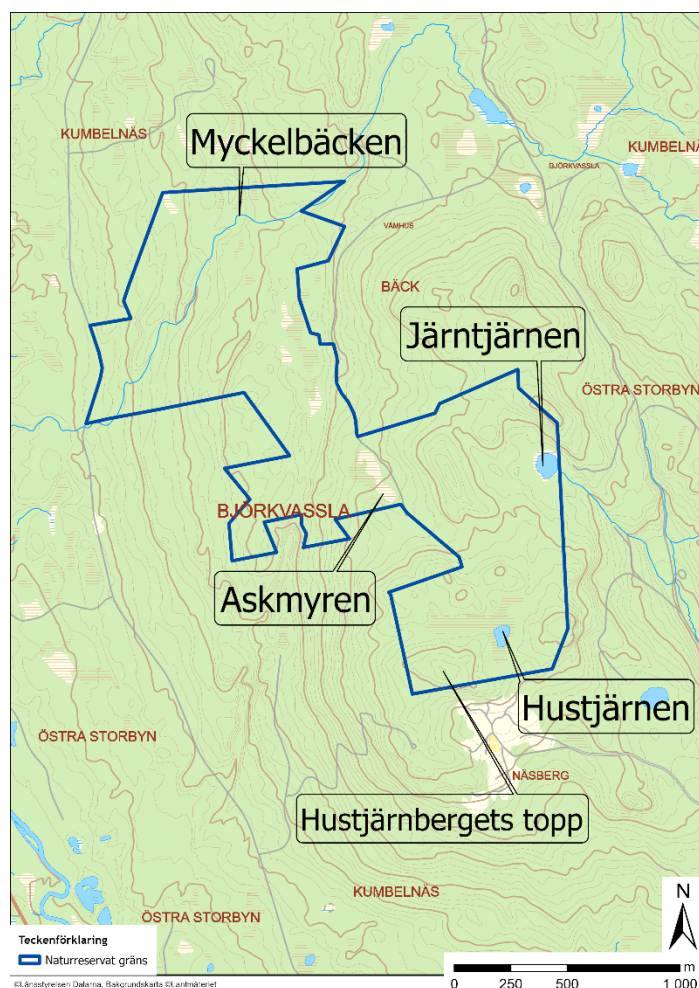
Markslag	Areal (ha)
Tallskog (utanför våtmark)	23,9
Granskog (utanför våtmark)	86,0
Barrblandskog (utanför våtmark)	69,8
Lövblandad barrskog	1,2
Triviallövskog	1,0
Temporärt ej skog (utanför våtmark)	6,8
Tallskog (på våtmark)	5,6
Granskog (på våtmark)	1,0
Barrblandskog (på våtmark)	1,2
Triviallövskog (på våtmark)	0,1
Öppen våtmark	2,8
Övrig öppen mark utan vegetation	2,4
Exploaterad mark	1,0
Sjö och vattendrag	1,2
Totalt	204,2

* Uppdelning enl. Nationella marktäckedata, Naturvårdsverket. Arealerna i NMDs markslagsuppdelning skiljer sig något från naturreservatets arealer på grund av lägre noggrannhet i mätningen av markslagen.

Topografi och geovetenskap

Naturreservatet är beläget norr om fäboden Näsberg ifrån vilken reservatet fått sitt namn. Fäboden har i sin tur fått sitt namn efter berget där den ligger. Förledet *näs* kan antingen betyda 'bergsutsprång' eller 'landområde mellan två sammanflytande vattendrag'.

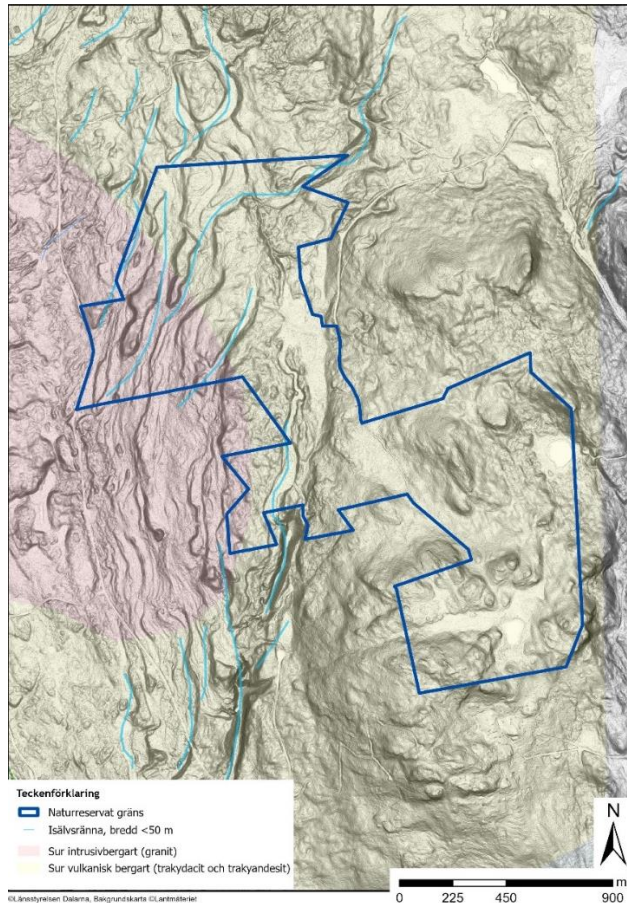
I naturreservatets norra och västra delar dominerar ett kulligt moränbacklandskap. Denna landformation har bildats då dödis smält ned på platsen och bildat gruppvis förekommande moränkullar med mellanliggande sänkor. I reservatets östra och södra delar finns flera bergstoppar, samt inslag av mindre tjärnar och myrmarker såsom Järntjärnen, Hustjärnen och Askmyren, se figur 1. Högsta höjden inom reservatet finns i reservatets södra del, vid Hustjärnbergets topp, på 466,5 meter över havet (möh). Reservatets lägsta delar är i sydväst, vid Myckelbäcken, på 278,6 möh. Det skiljer 188 höjdmeter mellan den högsta och lägsta punkten i området. Området ligger ovan högsta kustlinjen (HK) vilket är den nivå som havet hade som högst under den senaste istiden.

Figur 1: I kartan visas avgränsningen för Näsbergs naturreservat med blå linje. Reservatet ligger strax norr om fäboden Näsberg. Topografin inom reservatet varierar kraftigt, med dess högsta punkt vid Hustjärnbergets topp och dess lägsta punkt vid Myckelbäcken i norr. Inom reservatet finns även ett antal myrmarker och tjärnar såsom Järntjärnen i reservatets östra del, Hustjärnen i söder och Askmyren i reservatets centrala del. Bakgrundskarta ©Lantmäteriet.

Större delen av berggrunden inom reservatet utgörs av trakydacit till trakyandesit (se gulfärgat område i figur 2). Dessa är sura till intermediära

vulkaniska- eller lavabergarter som bildats av snabbt avkylande magma. I reservatets västra del utgörs berggrunden av granit. Granit är en intrusiv bergart och bildats då magma långsamt kylts ned och kristalliserats ur smältor nere i jordskorpan. Den kan ha en fin- eller grovkornig struktur och byggs främst upp av kvarts, olika fältspater och glimmer. Bergarterna trakydacit, trakyandesit och granit bildades efter den svekokarelska orogenesis (bergskedjebildningen), för ca 1710 – 1660 miljoner år sedan.

Figur 2: I Näsbergs naturreservat (mörkblå linje) utgörs en stor del av berggrunden av trakydacit till trakyandesit (guldfärgad yta). Bergarten granit finns i områdets nordvästra delar (rödfärgad yta). En antal isälvsrännor finns i reservatets norra och västra delar (ljusblåa linjer). I kartbilden kan man se hur vattnet, som forsar söderut i isälvsrännorna, format och gröpt ut landskapet. Bakgrundskarta ©Lantmäteriet.

En deformationszon sträcker sig rakt genom naturreservatets centrala delar i nord-sydlig riktning. SGU har ingen närmare information om denna deformationszon men i stora drag innebär det att området längs med zonen har en sämre berghållfasthet.

Under de två senaste årmiljonerna (kvartärtiden) har norra Europa präglats av långa istider med kortare mellanliggande värmeperioder. Under istiderna täcktes största delen av norra Europa av en inlandsis som långsamt rörde sig

över landskapet. Isen plockade upp äldre jordarter och material från berggrunden, vilket senare avsattes som jordarten morän.

Inom Näsbergs naturreservat utgörs jordartens ytlager i huvudsak av sandig morän (turkosa ytor i figur 3). Inom partier i söder samt i reservatets centrala delar finns berg nära markytan (röda ytor). Berg har ofta ett tunt jordlager av morän men kan också gå i dagen. Det finns även mindre ytor med torv i reservatets södra, centrala och nordvästra delar, i områdets myrmarker (bruna ytor).

Figur 3: Inom Näsbergs naturreservat utgörs jordartens ytlager i huvudsak av sandig morän (turkosa ytor). Inom partier i söder samt i reservatets centrala delar finns berg nära markytan. Partier som avser berg har ofta ett tunt jordlager av morän men berg kan också gå i dagen. Det finns även mindre ytor med torv (bruna ytor) i reservatets södra, centrala och nordvästra delar. Bakgrundskarta ©Lantmäteriet.

När inlandsisen smälte bildades stora mängder vatten. Det forsande vattnet gröpte med tiden ur landskapet och det bildades stora isälvsrännor (figur 2). I reservatets västra och norra delar kan man se rester efter flera isälvar och hur de format landskapet. Myckelbäcken i väst samt ravinen i reservatets södra-sydvästra del är två tydliga rester efter gamla isälvsrännor och idag

örtrika bäckdråg. Ravinen är geologiskt intressant och hyser mycket stor artdiversitet. Läs mer om detta område i avsnittet "*Vegetation och flora*".

Biologi

Vegetation och flora

Näsbergs naturreservat karakteriseras av talldominerad barrnatskog i kuperad terräng. Skogen är delvis brandpräglad med spår i form av äldre grova silverstubbar med brandljud.

Inblandningen av tall är större på höjderna. I reservatets våtare områden, längs med Myckelbäcken, Hustjärnen och Järntjärnen, växer till stor del gran. I dessa områden finns även sumpskog med inslag av gråal och klibbal på sockel. I yngre skogsbestånd och i bördiga sluttningar finns ett lövinslag med bland annat björk, asp, sälg och rönn.

Området kring Myckelbäcken utmärker sig särskilt med inslag av bland annat lönn och en i övrigt intressant flora.

Läs mer om trädslagssammansättningen i avsnittet *Skogstillstånd*. Reservatet hyser ett flertal rödlistade och skyddsvärda arter, främst knutna till skogstyperna brandpräglad tallskog och äldre granskog. I tabell 1 finns värdefulla arter listade för området.

Barrnatskogen utgörs till stor del av frisk blåbärstyp, med typiska arter i fältskiktet såsom blåbär, olika ormbunkar och revlummer. I delar av skogen där trädvegetationen är tätare och ljusinstrålningen är låg, breder tjocka mossmattor ut sig och fältskikt saknas. I rikare källdråg växer högorter. Sumpskogar finns i reservatets norra del, bland annat vid Myckelbäcken samt i söder vid Hustjärnen (figur 4).

Figur 4: Det finns mindre områden med sumpskog inom naturreservatet, bland annat i norr vid Myckelbäcken samt i söder vid Hustjärnen.

Myrar finns i områdets norra, centrala och södra delar och utgörs av fattigkärr. Större våtmarker finns i reservatets södra och centrala delar såsom Askmyren, se figur 1.

Inom naturreservatet är tall och gran ställvis hänslavsklädda. Bland hänslavar finns de rödlistade arterna violettgrå tagellav (*Bryoria nadvornikiana*, NT) och garnlav (NT, *Alectoria sarmentosa*) noterade.

Det finns ställvis rikligt med död ved inom reservatet. Död ved utgör viktiga livsmiljöer för många olika arter. De rödlistade arterna ullticka (*Phellinidium ferrugineofuscum*, NT), gränsticka (*Phellopilus nigrolimitatus*, NT) och rynkskinn (*Phlebia centrifuga*, VU) är vedsvampar som gärna växer på grova lågor av gran. Det finns även svampar som föredrar att växa på tall, till exempel den rödlistade arten talticka (*Porodaedalea pini*, NT).

Rynkskinn (*Phlebia centrifuga*, VU) är en rödlistad skinnsvamp, vars fruktkroppar är vita till ockrafärgade, se figur 5. Svampen är till konsistensen segt vaxartad och rynkad. Rynkskinn är en vednedbrytare som växer på undersidan av grova, omkullfallna, ofta något upplyfta, granlångor med ännu kvarsittande bark. Svampen påträffas främst i brandrefugiala lägen där lokalklimatet har hög och jämn luftfuktighet. Tillsammans med rynkskinn brukar många andra ovanliga arter trivas och arten används därför som indikator på skog med hög artrikedom, en så kallade *signalart*.

Figur 5: Rynkskinn är en rödlistad vedsvamp som man kan hitta växandes på undersidan av grova omkullfallna granlågor. Tillsammans med rynkskinn brukar många andra ovanliga arter trivas och därför kan arten användas som indikator på skog med hög artrikedom, en så kallade signalart. Foto: J. Bergstedt. Fotot är inte taget inom naturreservatet.

I naturreservatets brandpräglade områden hittar man bland annat de rödlistade arterna vedskivlav (*Hertelidea botryosa*, NT) och kolflarnlav (*Carbonicola anthracophila*, NT). Vedskivlav och kolflarnlav växer på gammal, torr, exponerad, hård kärnved av framförallt tall i naturskogsartade bestånd. Hård, ofta delvis kolad kärnved, skapas genom återkommande skogsbränder. Etableringen sker dock först efter 100–300 år efter brand. Båda arterna är signalarter och indikerar skog med höga naturvärden.

I naturreservatet finns en hög och jämn luftfuktighet, detta indikerar bland annat förekomsten av signalarterna garnlav (*Alectoria sarmentosa*, NT) gränsticka (*Phellopilus nigrolimitatus*) och kornig nållav (*Caenotheca chlorella*).

Knärot (*Goodyera repens*, VU) är en fridlyst orkidé som främst växer i skog med lång kontinuitet (figur 6). Arten finns rapporterad på ett flertal platser i reservatet. Den trivs i halvskuggig, mossrik barrskog. Växtplatsen är ofta en mossdominerad yta utan täta rismattor. Den är mycket långsamväxande och det kan ta mer än ett decennium från det att den etablerat sig i ett område tills dess att den blommar. Knärot är generellt sett mycket bra indikator på skyddsvärd skog.

Figur 6: Orkidén knärot (*Goodyera repens*) är en fridlyst art. Det är en mycket god indikator för skyddsvärd skog. Foto: C. Seger. Fotot är inte taget inom naturreservatet.

Skogstillstånd

Av naturreservatets areal utgörs 93% av skog. Skogen består till stor del av en talldominerad barrnaturskog. Trädslagsfördelningen utgörs av 60 % tall, 38 % gran och 2 % löv. Dessa uppgifter är baserade på den skogsvärdering som utfördes i området år 2018. Huvuddelen av reservatets skogliga bestånd utgörs av träd, i åldern 150–165 år. Skogarna är generellt flerskiktade och olikåldriga med diameterspridning. Det finns grova överståndare av tall som är äldre än 180 år. Självgallrande processer råder i stora delar av naturreservatet, i så väl täta grandominerade skogar som i äldre stavatallskog. Det finns ställvis ett stort inslag av både stående och liggande död ved i olika dimensioner och nedbrytningsgrader. Det finns ett tiotal nyckelbiotoper registrerade i området.

Särskilda artfynd inom reservatet indikerar att där är en hög och jämn luftfuktighet samt att det generellt finns en lång trädkontinuitet.

Delar av den äldre skogen har tidvis brunnit. Inom reservatet finns spår i form av äldre grova silverstubbar och brandljud i gamla senvuxna tallar. Brandljud tyder på tidigare kraftig brandprägel.

Stora delar av reservatsområdet är opåverkat av modernt skogsbruk men vissa delar har spår av mänsklig påverkan. Fäbodkulturen har troligen haft påverkan på skogarna genom skogsbete och husbehovsvirke sedan mitten av 1600-talet. I skogarna kan man även finna spår från dimensionsavverkningarnas tid, bland annat stubbar och gamla hästbasvägar i form av försiktigt schaktade stigar. Skogskolningen krävde virke och denna epok har med stor sannolikhet haft en påverkan på skogarna kring Näsberg runt slutet av 1800-talet och början av 1900-talet. Sedan dess har påverkan varit mindre vilket lett till att området behållit, och utvecklat, karaktär av naturskog.

Av äldre flygbilder att döma anlades även vid år 2000 en skogsbilväg genom reservatets centrala delar i nord-sydlig riktning (figur 8). I reservatets utkanter, främst i dess nordvästra och södra delar finns mindre områden med yngre tall- och barrblandskog i åldern 25–80 år. Vissa är naturligt uppkomna och några är planterade. Det finns ett mindre hygge längs med bilvägen i reservatets centrala delar.

Idag pågår en förtätning av skogen utav främst gran. Granen tränger undan tallen som har svårare att hävda sig i frånvaro av brand. Inom naturreservatet finns i den östra delen stora områden där granbarkborreangrepp skapat öppna torg där det ligger mycket död ved.

Fauna

Faunan är inte närmare undersökt i området. Av insekter är vågbandad barkbock (*Semantus undatus*) och mindre mörghorre (*Tomicus minor*) noterade på flera platser inom naturreservatet. De är av Skogsstyrelsen klassade som naturvårdsarter i barrnaturskogar och indikerar områden med höga naturvärden.

Av fågelfaunan finns noteringar att gråspett (*Picus canus*), spillkråka (*Dryocopus martius*) och järpe (*Tetrastes bonasia*) som konstaterats leva i området. Tretåig hackspett (*Picoides tridactylus*, NT) har konstaterats leva i området då spår efter fågeln noterats vid ett flertal tillfällen. Spåren kan man bland annat se på ofta nästan helt avskalade granstammar i skogen vintertid, eller förekomst av ”ringade träd” med tvärgående linjer över trädstammen av gran och tall (figur 7). Tretåig hackspett påträffas i både barr- och lövträdsmiljöer, vanligen i skogar med stort inslag av döda och döende träd. Arten är anpassad till miljöer med massförekomst av vedlevande skalbaggar. Populationerna av arten minskar då artens livsmiljö försvinner i allt högre grad, dels genom att skogar med hög andel död ved avverkas och dels genom att skogslandskapet idag ofta är allt för ”välstädat” på död ved.

Figur 7: Tvärgående linjer över trädstammen är karakteristiska spår efter tretåig hackspett. Foto: M. Edholm. Bilden är inte fotograferad inom Näsbergs naturreservat.

Limniska naturmiljöer

Inom naturreservatet finns flera limniska naturmiljöer. Det finns till exempel, i nordväst, en bäck som heter Myckelbäcken samt även flera våtmarker och tjärnar, se figur 1.

Myckelbäcken går genom den nordvästra delen av Näsbergs naturreservat, i nordostlig-sydvästlig riktning, och ingår i avrinningsområdet för Våmån. Delar av bäcken är påverkad av en tidigare rensning. Området runt Våmån utgör grundvattenresurs och inom dess avrinningsområde bör skogs- och jordbruk bedrivas med särskild hänsyn till naturmiljön i vattendraget. Våmån sammanfaller även med den nationella kalkningsplanen och är utpekad av fiskeriverket som ett nationellt särskilt värdefullt vatten för bland annat reproduktion av öring. Det är sannolikt att öring även vandrar upp i Myckelbäcken och använder denna för lek. Andra arter som troligen finns inom naturreservatet då de rapporterats från en provfiskelokal strax 600 meter nedströms reservatsgräns. Arterna är bäcknejonöga, elritsa, stensimpa och bäckröding. Bäckröding är en invasiv art.

Värdefulla arter

Vid inventering och fältbesök i området har flera värdefulla arter noterats. I tabell 1 nedan presenteras de arter som är upptagna på rödlistan, signalarter enligt Skogsstyrelsen (S) eller är fridlysta (§). Hotkategorierna i rödlistan är

akut hotad (CR), starkt hotad (EN), sårbar (VU), nära hotad (NT) och kunskapsbrist (DD).

Teckenförklaring

S = signalart enligt Skogsstyrelsen. § = Arten är fridlyst.

Hotkategori i Sverige enligt rödlistan

CR = Akut hotad, EN = Starkt hotad, VU = Sårbar, NT = Nära hotad, DD = Kunskapsbrist.

Tabell 1: Registrerade värdefulla arter inom Näsberg naturreservat.

Växter

Latinskt namn	Namn	Hotkategori	S	§
<i>Goodyera repens</i>	knärot	VU	Ja	Ja
<i>Moneses uniflora</i>	ögonpyrola		Ja	

Svampar

Latinskt namn	Namn	Hotkategori	S	§
<i>Phellinidium ferrugineofuscum</i>	ullticka	NT	Ja	
<i>Phellopilus nigrolimitatus</i>	gränsticka	NT		
<i>Phlebia centrifuga</i>	rynkskinn	VU	Ja	
<i>Porodaedalea pini</i>	tallticka	NT	Ja	
<i>Rhodofomes roseus</i>	rosenticka	NT	Ja	

Lavar

Latinskt namn	Namn	Hotkategori	S	§
<i>Alectoria sarmentosa</i>	garnlav	NT	Ja	
<i>Bryoria nadvornikiana</i>	violettgrå tagellav	NT	Ja	
<i>Caenotheca chlorella</i>	kornig nållav		Ja	
<i>Carbonicola anthracophila</i>	kolflarnlav	NT	Ja	
<i>Hertelidea botryosa</i>	vedskivlav	NT	Ja	

Insekter

Latinskt namn	Namn	Hotkategori	S	§
<i>Semantus undatus</i>	vågbandad barkbock		Ja	
<i>Tomicus minor</i>	mindre mörghor		Ja	

Fåglar

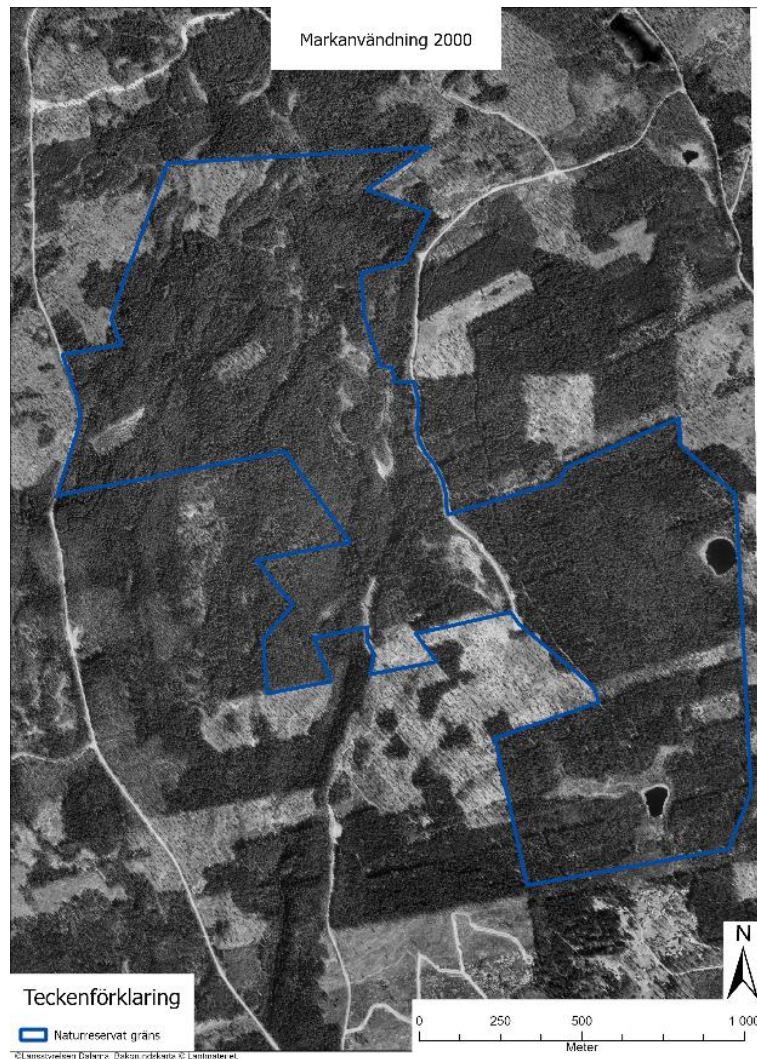
Latinskt namn	Namn	Hotkategori	S	§
<i>Dryocopus martius</i>	spillkråka	NT		Ja
<i>Picoides tridactylus</i>	tråttå hackspett	NT		Ja
<i>Tetrastes bonasia</i>	järpe	NT		Ja

Kulturhistoria

Markanvändning

I skogarna kan man finna spår från dimensionsavverkningarnas tid, bland annat stubbar och gamla hästbasvägar i form av försiktigt schaktade stigar. I reservatets norra del, invid stigen, finns rester efter äldre skogsarbetsförläggning i form av eldpallkoja och stall. Även skogsskolningen krävde virke. Denna epok har med stor sannolikhet haft en påverkan på skogarna kring Näsberg runt slutet av 1800-talet och början av 1900-talet. På 1900-talet var Våmhus starkt ägosplittrad, liksom många andra delar av Dalarna. Den ekonomiska kartan visar randigt av många smala skogsskiften. En omarrondering i Våmhus genomfördes mellan åren 1980-1994. Den tidigare ägosplittringen i området försvårade brukandet av skogen. Skogen blev äldre och fick behålla och utveckla karaktär av naturskog.

I ett flygfoto från år 1975 kan man se att mindre delar av skogen inom reservatet var påverkade av skogsbruk. Vidare, i ett flygfoto från år 2000 har större områden intill reservatet avverkats (figur 8) samt ytterligare, mindre, områden inom reservatet. Vid den här tiden har det även anlagts två vägar, en direkt väster om reservatet och en som genomkorsar dess centrala delar i nordvästlig-sydöstlig riktning.

Figur 8: Flygbild över markanvändningen i Näsbergs naturreservat år 2000. De ljusa fälten i bilden visar att skogsområdena dicht an reservatsgränsen avverkats samt några mindre områden inom reservatet. Vid denna tidpunkt har även vägar i reservatets närhet anlagts. Bakgrundskarta ©Lantmäteriet.

Fornlämningar

Mänsklig aktivitet har funnits i trakterna runt Näsbergs naturreservat under en längre tid. Det finns inga registrerade fornlämningar inom naturreservatet. Men knappt 50 meter söder om naturreservatet finns en fornlämning efter Näsbergs fäbod (se lämning L2021:5293 i figur 9). Enligt Institutet för språk och folkminnen (Isof) i Uppsala är fäbodnamnet Näsberg äldst belagt år 1651. Fäboden är upptagen i 1663–1664 års inventering av fäbodanläggningar samt finns utpekad på Generalstabskartan från år 1913. År 1984 var sista året för djurhållning på vallen. Näsberg beskrivs som en relativt tät fäbodmiljö med byggnader som följer den äldre byggnadstraditionen och är timrade och omålade. Det finns även inslag av modernare fritidsbebyggelse. Det är troligt att området för naturreservatet användes för skogsbete under den tid som fäboden var i bruk, men utav detta finns få spår kvar av idag.

Övriga kulturhistoriska lämningar

Det finns gott om kolbottenlämningar i Bergslagen och de flesta som finns registrerade idag är yngre än år 1850 och klassificeras därmed med antikvarisk status *övrig kulturhistorisk lämning* av Riksantikvarieämbetet.

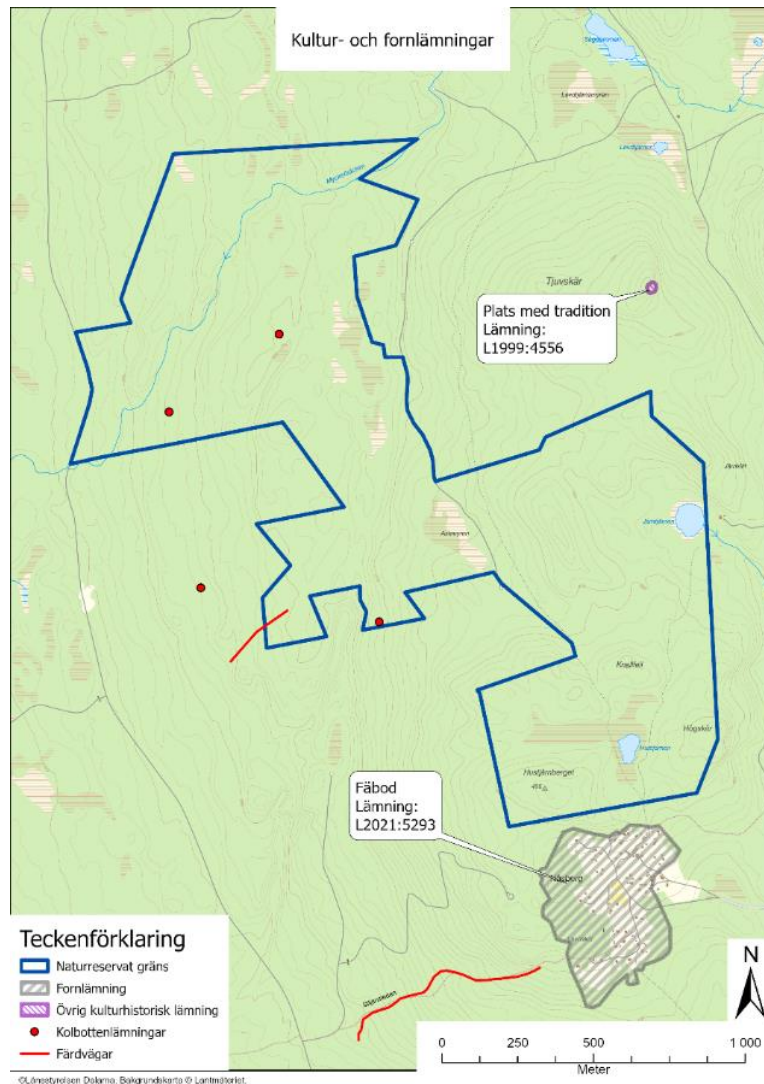
Lämningar som är äldre än år 1850 klassificeras som *fornlämningar*.

Lämningar efter den äldsta formen av kolning som skedde i gropar, så kallade kolningsgropar, är fornlämningsklassade och kan vara upp emot 2000 år gamla. Några sådana har dock inte återfunnits inom reservatsområdet. Inom naturreservatet Näsberg finns tre noterade kolbottenlämningar efter resmila, se figur 9. Det är möjligt att det finns fler kolbottenlämningar inom reservatet som ännu inte noterats.

Tjuvaskär, plats med namn och tradition, 330 meter norr om NR (se lämning L1999:4556 i figur 9). På platsen finns en brant klippa som stupar mot SÖ. Enligt sägen har tjuvar störtats utför klippan.

Övriga spår av mänsklig aktivitet

En färdväg, finns noterad i naturreservatets västra del (röd linje i figur 9). Det utgör en del av en gammal hästbasväg och cirka 250 meter lång. Vägen användes säkerligen för att köra ner virke från bergssluttningen ner till Våmån för att sedan flottas vidare i ån.

Figur 9: Karta över kultur- och fornlämningar i området för Näsbergs naturreservat. Bakgrundskarta ©Lantmäteriet.

Våmhuskorgar

Våmhus har i flera sekler varit känt för sin hantverksmässiga korgtillverkning. Det som är speciellt för Våmhuskorgar är att de tillverkas av handkluvna ”spjåkå” (spån på Våmhusmål) som gör korgarna betydligt mer slitstarka än andra korgar där spånen är maskinellt kluvna. För att kunna klyva veden enbart med en kniv och handkraft behöver korgvirket (”yrtsä” på Våmhusmål) ha väldigt speciella egenskaper. Tallvirket måste vara både kvistfritt, senvuxet och ha en rak fiberriktning, egenskaper som är ovanliga i välskötta produktionsskogar. För att bevara och värna om den lokala hantverksföreningen har Länsstyrelsen gjort undantag i naturreservatsbeslutets föreskrifter som ger föreningen möjlighet att söka efter lämplig tallved inom reservatet genom bleckning. Länsstyrelsen har även möjliggjort för föreningen att de inom särskilda ramar får fälla ett mycket sparsamt antal träd för korgtillverkning.

Jakt, fiske och övrigt friluftsliv

Näsbergs naturreservat ingår i Våmhus viltvårdsområde. Det är sockensamfällt fiske i samtliga vatten inom Våmhus socken. Naturreservatet ingår i Mora-Våmhus fiskevårdsområde. Mora-Våmhus fiskevårdsområdesförening planerar att utföra vissa restaureringsåtgärder i bland annat Myckelbäcken, vilket Länsstyrelsen möjliggjort i föreskrift med Länsstyrelsens tillstånd. Länsstyrelsen ser i grunden positivt på att restaureringar i vattendrag utförs.

Det finns vandringsstigar och motionsspår i området, se beslutets bilaga 2 *Föreskriftskarta* samt i avsnittet för *Skötselområde 4*. Den del av Siljansleden som går mellan Nybron och Fryksås är en 13,8 kilometer lång vandringsled och sträcker sig söder om reservatet och genom Näsbergs fäbod, se skötselplanens bilaga 1, *Skötselkarta*.

Infrastruktur

Reservatet kan nås genom ett flertal tillfartsvägar, se vägarna på beslutets bilaga 1, *Beslutscharta*. Vägarna utgör del av en gemensamhetsanläggning (Våmhus GA:7) och förvaltas av Bonäs Våmhus vägsamfällighetsförening.

En väg går genom reservatets centrala delar i nordvästlig-sydostlig riktning. För besökare planeras det här finnas möjlighet till parkering, efter kontakt och avtal med markägare, läs mer i avsnittet för *Skötselområde 4*.

Det finns en annan väg i nord-sydlig riktning längs med reservatets västra delar. En annan väg, inom samma gemensamhetsanläggning, går söder om reservatet och till fäboden Näsberg.

Det finns en skoterled som går i nordvästlig-sydostlig riktning genom reservatets centrala delar, se skoterledernas sträckning på beslutets bilaga 2, *Föreskriftskarta*.

I reservatet finns ett antal stigar och leder. Några av stigarna i området finns markerade på beslutets bilaga 2, *Föreskriftskarta*. Om lederna finns mer information i avsnittet för *Skötselområde 4*. I dagsläget finns inga kraftledningar eller andra ledningar inom reservatet.

Källförteckning

Litteratur, rapporter, inventeringar, underlagsmaterial, mm.

Oldhammer, B. (1988). Bränder och brandfält – en specialstudie. *Björnramen*, 88(5), s. 89-100. Naturskyddsföreningen i Mora och Älvdalen. Våglös Vildmark, en skogsbiologisk inventering av Anjosvarden-Stopån i Mora och Orsa kommuner 1986-1987.

Nitare, J (2019). *Skyddsvärd skog: naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning*. Jönköping: Skogsstyrelsen.

Ripa M, Mellqvist C, Ahl M, Andersson D, Bastani M, Delin H, Kübler L, Nysten P, Persson L och Thelander T (2012). *Beskrivning till berggrundskartan, Västra delen av Dalarnas län*. K 382. Sveriges geologiska undersökning. ISBN 978-91-7403-123-2.

Internetkällor

Mora kommun (2023-01-23). *Översiktsplan*. (<https://morakommun.se/bygga-bo-och-miljo/samhallsplanering/oversiktsplan.html>)

Mora Outdoor (2023). *Näsberg*.

<http://www.moraoutdoor.se/index.php/leder/beskrivning/nasberg>

Riksantikvarieämbetet (2023). *Fornsök*. <https://app.raa.se/open/fornsok/>

SLU Artdatabanken (2023). *Artfakta*. Databas. www.artfakta.se/artbestamning

Våmhus sockensamfällighetsförening (2024). *Föreningen*.

<https://www.womussamf.se/>

Bilder

Bild på gran med tretåspår: Fotad av Edholm, M.

Hämtad från: Dagens arbete (2018). *Alla slåss om skogen*

<https://da.se/2018/10/alla-slass-om-skogen/>.

Kartor

Sveriges Geologiska Undersökning (2023). *Kartvisare*. Jordarter 1:25 000 - 1:100 000. <https://apps.sgu.se/kartvisare/>

Sveriges Geologiska Undersökning (2023). *Kartvisare*. Berggrund 1:50000 - 1:250000. <https://apps.sgu.se/kartvisare/>

Muntliga och skriftliga kontakter

Ambrosiusson, Lars "ampe" (2023). Skogsstyrelsen.

Neumüller, Kristina (2023). SOF Namnarkivet i Uppsala (NAO), Institutet för språk och folkminnen (Isof).

Ripa, Magnus (2023). Sveriges geologiska undersökning.

Plandel

Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets barrnaturskogar, som delvis är brandpräglade, och andra ingående naturmiljöer samt områdets orörda karaktär med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och bevarandet av naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska tillgodoses genom att

- barrnaturskogen och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna i huvudsak utvecklas fritt
- de delar av skogsmarken som är präglade av brand brinner i lämpliga intervall
- mekaniska åtgärder genomförs i skogsbestånd i form av reducering och ringbarkning av gran, där så behövs för att gynna tall- och lövvärden och för att skapa viktiga substrat i de fall naturvårdsbränning inte kan genomföras av tekniska skäl eller inom rimlig tid.
- med punktinsatser friställa och gynna naturvärdesträd där det är lämpligt och där det finns ett behov
- åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

Prioritering mellan bevarandevärden

Naturreservatet är främst avsatt för att säkerställa och utveckla de biologiska värdena, varför nya stigar och andra anordningar för friluftslivet endast får lokaliseras på ett sätt så att biologiska värden ej äventyras.

Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Bevarandemålen har utformats i enlighet med de nationella riktlinjer som gäller för formulering av bevarandemål för skyddad natur. Reservatet är indelat i 4 skötselområden (se även skötselplanens bilaga 1, *Skötselkarta*):

1. Äldre skog med i huvudsak fri utveckling
2. Brandpräglad skog med skötsel
3. Yngre skogar med skötsel
4. Friluftsliv och anläggningar

Skötselområde 1: Äldre skog med i huvudsak fri utveckling

Beskrivning

Skötselområdet karakteriseras av äldre talldominerad barrnaturskog av blåbärstyp. I vissa delar av skötselområdet är dock graninslaget stort. Det finns ett visst inslag av lövträd såsom björk, asp, sälg och rönn. Det finns även enstaka lönn längs med Myckelbäcken.

Självgallrande processer råder inom hela skötselområdet, men i olika intensitet beroende på skogens ålder. I de äldsta och naturskogsartade delarna av skogen finns kontinuerlig tillgång på död ved i olika nedbrytningsfaser och dimensioner. Död ved i olika former är exempel på viktiga strukturer inom skötselområdet då det finns många naturvärden kopplade till detta.

Inom skötselområdet, längs med Myckelbäcken i norr, i nordost samt i sydväst finns mindre områden med sumpskog. I sumpskogarna finns inslag av gråal och klibbal på sockel. Det finns även orörda våtmarker och tjärnar såsom Askmyren, Hustjärnen och Järntjärnen.

Bevarandemål

Skötselområdet präglas av olikåldrig barrnaturskog, med en stor andel gamla träd. Det finns inslag av lövträd. Naturliga processer som åldrande och avdöende leder till att det finns död ved i olika grovlekar och nedbrytningsgrader och att skogen är olikåldrig. Omvälvande störningar i form av till exempel stormfällning och/eller insektsangrepp kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär, men detta är en del av skogens utveckling.

Skötselåtgärder

Området lämnas i huvudsak för fri utveckling. Med punktinsatser kan naturvärdesträd gynnas där det är lämpligt och där det finns ett behov, exempelvis genom friställning.

Skötselområde 2: Brandpräglad skog med skötsel

Beskrivning

Inom skötselområdet finns brandpräglad tallskog. Spår av tidigare bränder finns i form av äldre grova silverstubbar med brandljud. Detta tyder på tidigare kraftig brandprägel. I området har en brand i reservatets västra del gett upphov till tallskog av stavatyp. För att behålla naturvärden knutna till tall krävs upprepade bränningar. Kolflarnlav och vedskivlav är exempel på

arter som finns i området och som är beroende av hård kärnved av tall. Hård kärnved är ett substrat som kan skapas genom återkommande bränder.

Under lång tid har en förgraning skett i området. I vissa delar av skötselområdet är graninblandningen stor. I delar av skötselområdet finns naturvärden kopplade till kontinuitet av levande och döda granar som till exempel rynkskinn, gränsticka och knärot.

Skötselområdets utbredning är rastrerad och gränser ska ses som ungefärliga. Om gränsen behöver flyttas ut av bränningstekniska skäl, ska detta inte möta några hinder.

Bevarandemål

Branden har en central roll i områdets utveckling. Områdets struktur och sammansättning är med fördel tydligt påverkad av brand. Områdets gammeltallar gynnas vid brand och får möjlighet att fortleva och bli mycket gamla. I perioder efter brand och/eller bränningsefterliknande åtgärder är området öppet och präglad av betydande mängder död ved och typiska arter som etablerar sig efter branden. I senare stadier är området mer slutet.

Skötselåtgärder

Restaurering och nyskapande i form av naturvårdsbränning:

Skötselområdet sköts med fördel genom naturvårdsbränning. Detta sker med en bränningsinriktning som strävar efter att åstadkomma en variation i tallbeståndet genom att skapa förutsättningar för naturlig etablering av nya plantor, skapa brandljud i klenare tallar samt i stort sett låta de gamla tallarna överleva branden. Om så är möjligt, kan bränningsinriktningen justeras på ett sådant sätt att den även strävar efter att bevara de granvärden som finns inom skötselområdet. Granvärden bedöms dock, vid tidpunkten för bildandet av naturreservatet, inte vara lika höga som tallvärdena. Naturvårdsbränning kan gärna genomföras i restaurerande och nyskapande syfte, såsom att reducera andelen gran, om det är möjligt ur bränningstekniska skäl. Borttagande av gran kan, i viss mån och vid behov, ske som förberedande åtgärd inför bränning.

Löpande skötsel i form av naturvårdsbränning

För att bevara områdets brandprägel och tallskogarnas naturliga struktur krävs återkommande skötsel. Naturvårdsbränning är den metod som står till buds om inte naturliga bränder uppkommer. Lämpliga mål för bränningen kan vara att bibehålla eller skapa en naturligare beståndsstruktur, främja bildning av lågor och torrakor av god kvalitet eller skapa brandljud. Bränning bör ske med ett intervall som är naturliga för trakten, dvs ungefär i

storleksordningen vart 50:e år. Bränningsplanering bör ta hänsyn till Länsstyrelsens regionala bränningsstrategi. Detaljplanering av bränningsområden får ske i särskild ordning och behandlas inte inom ramen för denna skötselplan.

Skötselområdets utbredning är rastred och gränser ska ses som ungefärliga. Om gränsen behöver justeras för att nå naturvårdsbrännings syfte och/eller för att kunna genomföra en ekonomisk, teknisk och/eller säker naturvårdsbränning ska detta inte möta några hinder.

Kulturlämningar i området

Området där naturvårdsbränningar kan komma att utföras berör kulturlämningar som har antikvarisk status *övrig kulturhistorisk lämning*. Det är viktigt att bränning utförs försiktigt så att arkeologiska föremål inte tar skada genom fallande träd eller att humuslager inte helt bränns bort, med åtföljande risk för skador på lämningen.

Om naturvårdsbränning inte kan genomföras

I de fall naturvårdsbränning inte kan genomföras i området, till exempel inom rimlig tid, kan andra åtgärder vidtas för att erhålla eller bevara strukturer som brand annars skapar. Exempel på olika strukturer som sådana åtgärder kan tillskapa är talldominans, skadade och långsamt döende träd, död ved, luckighet och solbelysta gamla träd. Detta kan ske till exempel genom att granar dödas stående eller fälls och att enstaka tallar skadas genom barkfläkning eller ringbarkning, alternativt fälls. Sådana åtgärder görs så att ett en naturskogsartad struktur utvecklas och bibehålls.

Vid otillräckliga resurser

Vid tidpunkten för bildandet av naturreservatet finns inte tillräckliga resurser att kunna sköta området genom bränning. Om skötselområdet inte kan skötas genom bränning och/eller med mekaniska åtgärder, med hänvisning till bristande resurser, kan området skötas enligt *skötselområde 1*, det vill säga med i huvudsak fri utveckling samt möjlighet till punktinsatser.

Skötselområde 3: Yngre skogar med skötsel

Beskrivning

Större delen av skötselområdet utgörs av talldominerade bestånd med varierande inslag av löv. Strukturen i skogarna är en- till tvåskiktad.

De lövrika skogarna finns huvudsakligen i reservatets norra, västra och centrala delar på en areal om totalt cirka 6,5 hektar, se skötselplanens bilaga 1, *Skötselkarta*. Områdena utgörs av 25-årig barrskog med bitvis stort

lövinslag. Lövträden utgörs främst av björk men i reservatets centrala del finns även gråal.

I reservatets södra del finns två mindre områden om totalt cirka 10,5 hektar, med huvudsakligen yngre tallskog i en ålder varierande mellan 45–80 år. I de mindre skogsbestånden öster och väster om Hustjärnen är tall planterad.

Bevarandemål

Skötselområdet präglas av olikåldrig och flerskiktad talldominerad barrnaturskog med inslag av lövrika områden. Gran har en mycket tillbakadragen roll i området. På sikt finns här en stor andel gamla tallar med inslag av lövträd. Skogen har stor artrikedom av växter och djur. Skötselområdet hyser strukturer och funktioner som bidrar till områdets höga naturvärden kopplade till tall och löv. Naturliga processer som åldrande och avdöende leder till att död ved finns i olika grovlekar och nedbrytningsgrader och att skogen är olikåldrig.

Skötselåtgärder

Restaurering

Tall och lövträd gynnas där det är möjligt och restaurering sker som en engångsåtgärd i hela skötselområdet i form av ringbarkning och reducering av gran samt katning av tall.

Löpande skötsel

Gran reduceras och ringbarkas vid behov. Tall katas vid behov. Besiktning sker vart 10:e år. Med punktinsatser kan naturvärdesträd gynnas, där så är lämpligt och där det finns ett behov, exempelvis genom friställning eller som åtgärd för att skapa förnygring med nya träd som efterträdare.

Skötselområde 4: Friluftsliv och anläggningar

Beskrivning

Skötselområdet omfattar hela naturreservatet.

I Näsbergs naturreservat finns vandringsstigar och motionsrundor som passerar genom området och med dessa finns förutsättningar för ett rikt friluftsliv.

Det finns bland annat en motionsrunda som heter "ampebanan". Det är en cirka 7,5 kilometer lång motionsrunda och är skapad av Lars "ampe" Ambrosiusson, se lilamarkerad "led som inte förvaltas av Länsstyrelsen" på

2024-12-09

511-1652-2018

beslutets bilaga 2, *Föreskriftskarta*. Länsstyrelsen ansvarar inte för ledens underhåll.

Den del av Siljansleden, som går mellan Nybron och Fryksås, passerar genom Näsbergs fäbodar, söder om reservatet, se gulmarkerad "Siljansleden" på skötselplanens bilaga 1, *Skötselkarta*. Det är en 13,8 kilometer lång vandringsled.

En skoterled går genom området i nord-sydlig riktning, se beslutets bilaga 2 *Föreskriftskarta*. Det går även en skoterled i väst längs med naturreservatsgränsen. Länsstyrelsen ansvarar inte för skoterledernas skötsel eller underhåll.

Det finns en rastplats med bord, bänkar och eldstad strax utanför reservatet i sydost. Rastplatsen heter Ogsker och ligger på berget Högskärs topp. Här bjuds vandraren på vacker utsikt över Orsasjön i söder. Rastplatsen är inte anordnad Länsstyrelsen och Länsstyrelsen ansvarar inte för dess skötsel och underhåll.

Bevarandemål

Området är tillgängligt för friluftslivet. Information om reservatet och vilka föreskrifter som gäller där finns på informationstavla i anslutning till området och via Länsstyrelsens hemsida.

Skötselåtgärder

Initialåtgärder

Gräns för naturreservatet ska målas upp.

Informationsskylt ska sättas upp. Förslag på placering av informationsskylt är på lämplig plats utefter samfärdig väg (Våmhus GA:7) i reservatets centrala delar. Möjligheterna för skyltens placering ska utredas och därefter sättas upp efter samråd med markägare. Möjligheten och behovet att sätta upp ytterligare en informationsskylt vid reservatsgränsen i söder ska utredas. Därefter, om utredningen visar att det finns ett behov och att det är möjligt, ska informationsskylt sättas upp.

Det finns planer på att anlägga en kortare vandringsled i reservatets östra del. Behovet och möjligheten att anlägga en kortare led ska utredas. Om det finns ett behov och det är möjligt ska leden anläggas efter samråd med markägare. Om det anläggs en led kommer den i framtiden att utgöra led som Länsstyrelsen förvaltar och som är utmärkt i fält. Vandringsleden som eventuellt kommer att anläggas är på totalt cirka 3,3 kilometer. Det är en rundslinga som startar och slutar, inom reservatet, på lämplig plats utefter

2024-12-09

511-1652-2018

samfälld väg (Våmhus GA:7) i reservatets centrala delar. Den föreslagna leden utgör "ampebanans" leder mellan "Hustjärnen – Järntjärnen" samt "Hustjärnen – Askmyren" vilka binds samman i norr.

Möjligheten och behovet att anlägga en parkering för naturreservatets besökare ska utredas. Om det finns ett behov och det är möjligt ska parkeringsplats anläggas efter samråd med markägare. Förslagsvis anläggs en eventuell parkering utefter samfälld väg (Våmhus GA:7) i reservatets centrala delar.

Utredningen om placering av informationsskylt, parkeringsplats och leddragning utefter samfälld väg (Våmhus GA:7) i reservatets centrala delar sker förslagsvis synkroniserat och arbetet samordnas.

Löpande skötsel

Underhåll av gränser, markeringar och informationsskyltar. Om den eventuella kortare vandringsleden (om cirka 3,3 kilometer som länsstyrelsen förvaltar) anläggs, ska den underhållas.

Jakt och fiske

Fisket inskränks inte i naturreservatet. Vilka arter som får jagas regleras inte i föreskrifterna, endast detaljer i hur jakten får utövas (t.ex. passens utformning).

Dokumentation och uppföljning

Förvaltaren ansvarar för att väl dokumentera alla nyskapande åtgärder och restaureringar. Förvaltaren ska även dokumentera underhållsåtgärder samt tillsyn av friluftsanläggningar.

Uppföljning av de bevarandemål som angetts i skötselplan bör göras som underlag för utvärdering av huruvida syftet med reservatet uppnås. Uppföljning genomförs av Länsstyrelsen och bör ge vägledning om ytterligare bevarandeåtgärder krävs för att upprätthålla gynnsamt bevarandetillstånd.

Uppföljning av alla restaureringsåtgärder ska göras på initiativ av förvaltaren, i samverkan med enheten för naturskydd vid Länsstyrelsen. Förvaltaren ansvarar även för att följa upp övriga genomförda skötselåtgärder.

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras då uppföljningen indikerar att behov finns, eller om skötselplanen i övrigt är inaktuell.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

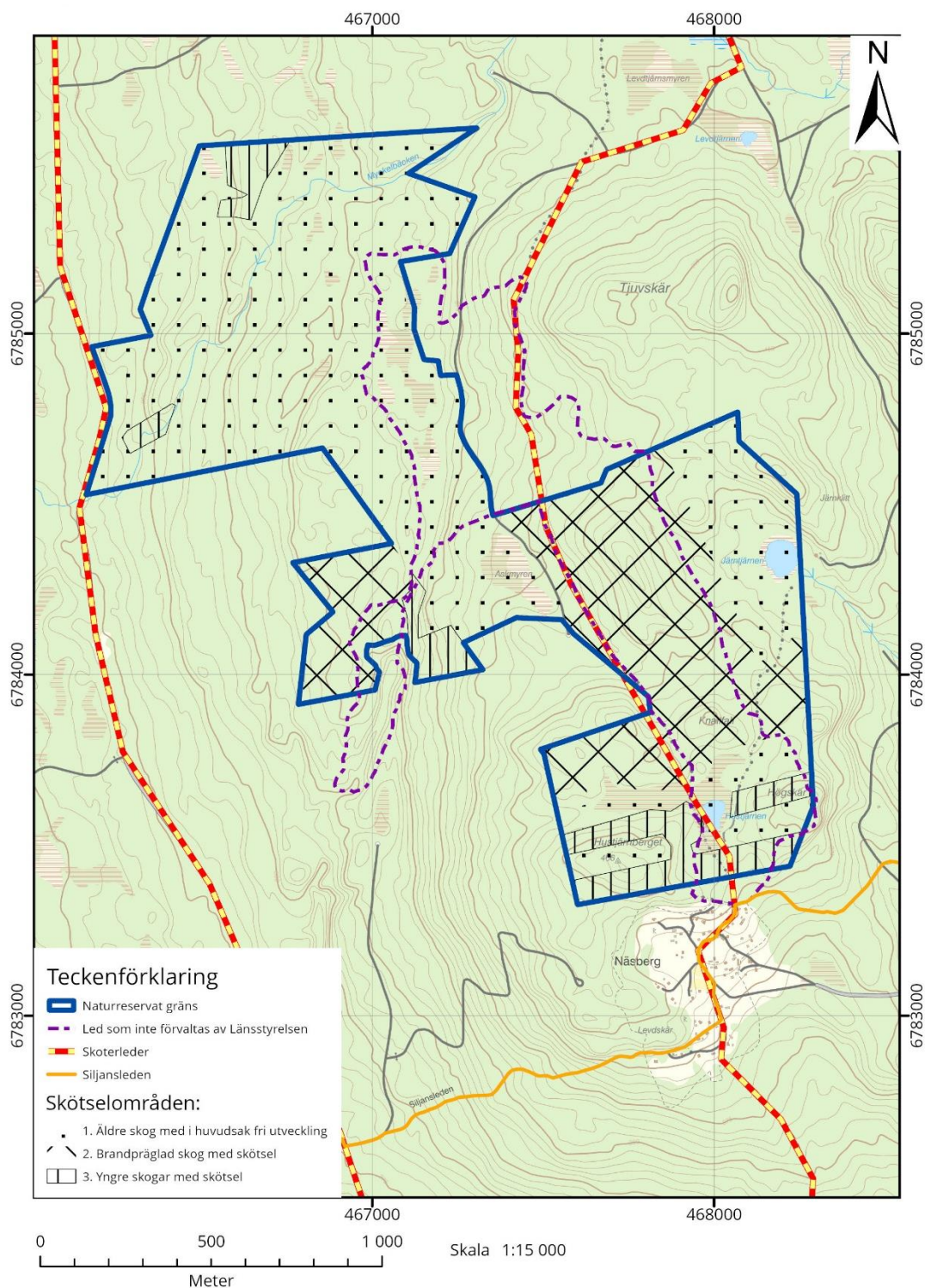
Prio	Åtgärd	Var	Frekvens
1	Uppmärkning av reservatsgräns	Se karta	Engångsåtgärd, underhåll vid behov
1	Uppsättning och underhåll av informationsskyltar	Förslagsvis på lämplig plats utefter samfälld väg (Våmhus GA:7) i reservatets centrala delar samt eventuellt vid reservatsgräns i söder	Engångsåtgärd, underhåll vid behov
1	Punktinsatser kring naturvärdesträd	Hela naturreservatet	Vid behov
1	Bekämpning av invasiva och/eller främmande arter	Hela Naturreservatet	Vid behov
2	Webbplats		Engångsåtgärd, underhåll vid behov
2	Naturvårdsbränning	Skötselområde 2	Återkommande
2	Reducering och ringbarkning av gran, samt katning av tall	Skötselområde 2	Vid behov
2	Reducering och ringbarkning av gran, katning av tall	Skötselområde 3	Engångsåtgärd, underhåll vid behov samt besiktning vart 10e år.
2	Möjligheten och behovet att anlägga en parkeringsplats ska utredas. Om det finns ett behov och det är möjligt ska parkeringsplats anläggas efter samråd med markägare.	Förslagsvis på lämplig plats utefter samfälld väg (Våmhus GA:7) i reservatets centrala delar	Vid behov
2	Möjligheten och behovet att anlägga en ny led om cirka 3,3 kilometer som länsstyrelsen förvaltar ska utredas. Om det finns ett behov och det är möjligt ska leden anläggas efter samråd med markägare. Enligt förslag kan "ampebanans" leder mellan "Hustjärnen – Järntjärnen" samt "Hustjärnen – Askmyren" bindas samman.	Skötselområde 2	Vid behov

Bilagor

Bilaga 1 Skötselkarta

Skötselkarta för Näsbergs naturreservat

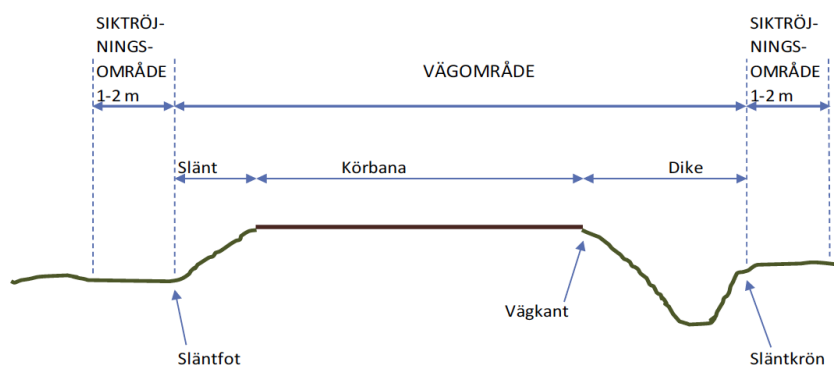
Generellt undantag för väghållning m.m.

Väghållning

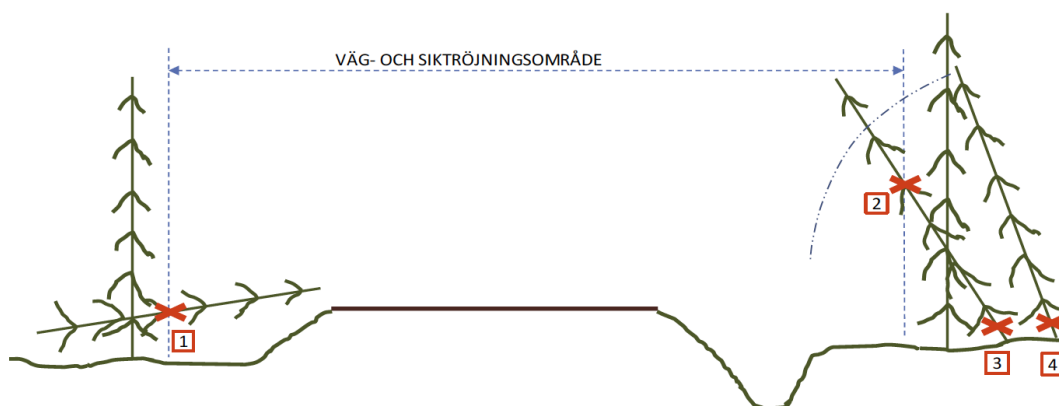
Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren rätt att inom vägområdet vidta alla för vägens bestånd och brukande nödvändiga åtgärder så som t.ex. dikning, hyvling, grusning, dammbindning, trädfällning, sly- och buskröjning, trumbyten, snöröjning och halkbekämpning.

Siktröjning

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren vidare rätt att fälla träd och röja sly och buskar inom siktröjningsområdet, intill en bredd av en meter där vägen är i huvudsak rak och intill en bredd om två meter i innerkurvor. Definitioner av vägområde, siktröjningsområde och väganläggningens olika delar framgår av nedanstående principskiss.

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren rätt att fälla och/eller kapa farliga kanträd m.m., i enligt med nedanstående principskiss.

Nedfallna träd som inkräktar i vägområde och/eller siktröjningsområde får kapas i gränsen för siktröjningsområdet (1).

Lutande träd som inkräktar i vägområde och/eller siktröjningsområde får kapas vid gräns för siktröjningsområdet (2) alternativt vid rot (3).

Lutande träd utanför siktröjningsområdet som riskerar att inkräkta i eller falla in i siktröjningsområdet och/eller vägområdet får kapas vid rot (4).

För samtliga fall gäller att fällda och/eller kapade träd, delar av träd m.m. ska kvarlämnas i terrängen, dock alltid utanför gräns till det s.k. siktröjningsområdet. Vid utförande av dessa åtgärder, liksom vid åtgärder för vägens bestånd och brukande i övrigt, ska väghållaren söka minimera åverkan i terrängen, dvs. i möjligaste mån minimera skada på de naturvärden m.m. som naturreservatet syftar till att skydda.

Inför större arbeten, t.ex. efter omfattande stormfällning, ska Länsstyrelsens naturreservatsförvaltare underrättas i förväg om de planerade arbetena.

Byte av vägtrumma/vägbro i vattendrag

Inför byte av vägtrumma/vägbro i vattendrag ska Länsstyrelsens Enhet för miljöprövning och vattenverksamhet kontaktas. Även naturreservatets förvaltare ska informeras.

Du kan överklaga beslutet hos regeringen

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Så här överklagar du beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Dalarnas län antingen via e-post; dalarna@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Dalarnas län, 791 84 Falun.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt
- Klagande ska ange namn, adress och telefonnummer.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post dalarna@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 00 00. Ange ärendets diarienummer.